

Programma Ruimte

Inleiding Programma Ruimte

Inleiding

Programma aanpak stikstof (PAS)

In mei 2019 zette de Raad van State een streep door het Programma aanpak stikstof (PAS). Het PAS moest door het laten treffen van diverse maatregelen zorgen voor een reductie van de stikstofemissie. Het PAS bleek in strijd met Europese natuurwetgeving. De uitspraak van de Raad van State betekent dat veel boeren in de nabijheid van Natura 2000 gebieden niet meer kunnen uitbreiden of zelfs moeten nadenken over meer reducerende maatregelen of het staken van hun bedrijfsvoering. Daarnaast heeft de uitspraak invloed op bouwprojecten. De ontwikkeling van het plan Garstelanden ligt op dit moment stil nadat de provincie een zienswijze indiende m.b.t. de stikstofproblematiek. De overige bouwprojecten in Twenterand gaan door.

PFAS

Eind oktober 2019 wordt duidelijk dat de PFAS-norm voor vertraging zorgt in de grondverzet. Met 0,1 microgram PFAS per kilo grond is zo'n beetje alle grond in Nederland vervuild en niet meer overal zo maar toe te passen. Inmiddels is de norm in de regio Twente verhoogd naar 0.8 microgram per kilo grond. Er is weer beweging in het grondverzet. Begin 2020 is het realiseren van een bodemkwaliteitskaart met de toevoeging van PFAS van start gegaan. De nieuwe kaart zal medio 2020 beschikbaar zijn.

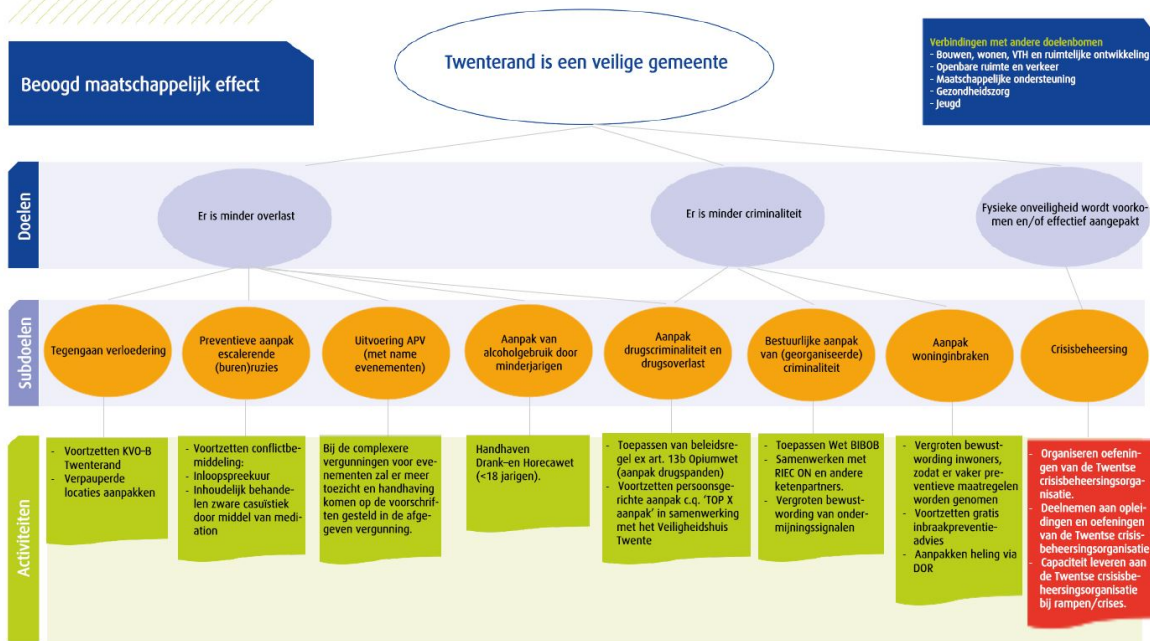
Netcapaciteit

In de afgelopen jaren hebben onze ondernemers voor circa 17,5 MW te installeren zonnepanelen op bedrijfsdaken SDE-subsidie bij RVO aangevraagd. Vanaf begin 2019 kwamen echter steeds meer signalen van Enexis over beperkte netwerkcapaciteit in noord Nederland, die ook in onze gemeente ging spelen. In Twenterand zijn er op dit moment geen aansluitingen meer mogelijk voor grootschalige projecten voor zonnepanelen op daken bij bedrijven. Dit betekent een rem op de duurzaamheidsambitie van Twenterand en de wens tot verduurzamen van onze ondernemers door zon op bedrijfsdak. Twenterand zocht in 2019 met verschillende partijen en via verschillende kanalen naar oplossingen, o.a. door een flinke lobby richting de provinciale en landelijke politiek voor uitbreiding van de capaciteit op het elektriciteitsnetwerk.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | Doelenbomen | 2019

Beoogd maatschappelijk effect: Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Er is minder overlast

In het Integraal Veiligheidsbeleid 2017 - 2020 zijn een aantal speerpunten geformuleerd die moeten bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten wordt ingezet door een gerichte aanpak.

Doel: Er is minder criminaliteit

In het Integraal Veiligheidsbeleid 2017 - 2020 zijn een aantal speerpunten geformuleerd die moeten bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten wordt ingezet door een gerichte aanpak.

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Om fysieke onveiligheid te voorkomen en/of effectief te bestrijden is het noodzakelijk om te beschikken over een adequate organisatie op het gebied van rampenbestrijding/crisisbeheersing.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Tegengaan verloedering

Om te voorkomen dat de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid worden aangetast, wordt ingezet op het tegengaan van fysieke verloedering.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Voortzetten KVO-B Twenterand

Net als voorgaande jaren heeft de gemeente Twenterand in 2019 samen met politie, brandweer, ondernemersverenigingen en een beveiligingsbedrijf in een werkgroep samengewerkt in het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen (KVO-B). Onder andere op basis van een gezamenlijk uitgevoerde schouw zijn diverse acties ondernomen om de bedrijventerreinen in

Twenterand schoon, heel en veilig te houden. Voorbeelden van deze acties zijn:

- leden van de werkgroep spreken bedrijven aan op hun 'verantwoordelijkheid' om het eigen terrein opgeruimd en veilig te houden (ter voorkoming van brand en inklimming);
- de gemeente treedt d.m.v. controles/handhaving op tegen louche locaties (waar nodig in samenwerking met ketenpartners);
- waar 'zichtlijnen' door woekerende vegetatie verstoord worden, wordt er extra gesnoeid

Subdoel: Preventieve aanpak escalerende (buren)ruzies

Escalerende (buren)ruzies hebben een negatief effect op de leefbaarheid en veiligheid van de woonomgeving. Met een preventieve aanpak (conflictbemiddeling) wordt ingezet op het voorkomen/tegengaan van escalatie.

Subdoel: Uitvoering APV

Evenementen vormen het grootste onderdeel van de gemeentelijke taken op het gebied van de APV. Omdat er niet alleen steeds meer evenementen worden georganiseerd, maar evenementen ook steeds groter en complexer worden is het noodzakelijk om meer te investeren in het proces van evenementenvergunningverlening. Ook is het noodzakelijk om meer in te zetten op toezicht en handhaving op de voorschriften in de afgegeven evenementenvergunningen, omdat de ervaring heeft geleerd dat niet alle organisatoren van evenementen in Twenterand zich voldoende rekenschap geven van hun verantwoordelijkheid voor de veiligheid bij evenementen.

Subdoel: Aanpak alcoholgebruik door minderjarigen

Voor jongeren is alcohol extra schadelijk. Daarom zijn jongeren onder de 18 jaar strafbaar als ze alcohol bij zich hebben in het openbaar en mag aan minderjarigen ook geen alcohol worden verkocht. De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de naleving van geldende leeftijdsgrenzen en de vergunningsvoorwaarden voor de verkoop van alcohol. Voor de preventieve aanpak van alcoholgebruik wordt verwezen naar de doelenboom gezondheidszorg.

Subdoel: Aanpak drugscriminaliteit en drugsoverlast

De aanpak van drugscriminaliteit en drugsoverlast wordt onverminderd voortgezet. Het thema heeft prioriteit bij de politie en ook de gemeente Twenterand treedt handhavend op tegen drugscriminaliteit/overlast. Voor de preventieve/curatieve aanpak van drugsproblematiek wordt verwezen naar de doelenboom gezondheidszorg.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Toepassen van beleidsregel ex art. 13b Opiumwet (aanpak drugspanden)**

Op last van de burgemeester zijn in 2019 2 bedrijfspanden gesloten waarin handelshoeveelheden drugs (hennep) en goederen t.b.v. de productie van hennep door de politie waren aangetroffen. Daarnaast heeft 1 woningeigenaar een officiële waarschuwing gekregen (op dat moment was het juridisch niet mogelijk om de betreffende woning direct te sluiten). De sluitingen en waarschuwing zijn gebaseerd op de Opiumwet in combinatie met het zogenoemde 'Damoclesbeleid' van de gemeente Twenterand. Omdat gebleken is dat in sommige gevallen mensen opnieuw de fout in gaan, heeft de gemeente het bestaande beleid aangescherpt. Met het nieuwe beleid dat op 25 november 2019 door de burgemeester is vastgesteld kan strenger worden opgetreden tegen drugshandel in en vanuit panden. Dit draagt bij aan het vergroten van de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. Er worden met het nieuwe beleid minder waarschuwingen afgegeven en eerder panden gesloten. Ook kunnen panden nu voor een langere periode worden gesloten wanneer er een handelshoeveelheid drugs wordt aangetroffen of attributen om drugs te vervaardigen. Ook kan een last onder dwangsom van minimaal € 75.000,- worden opgelegd als dit naar het oordeel van de burgemeester effectiever is dan sluiting. Met dit aangescherpte beleid kan drugshandel in Twenterand effectiever worden tegengegaan.

Subdoel: Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit

Vergunningen, subsidies, overheidsopdrachten en gangbare diensten van derden kunnen misbruikt worden voor fraude, witwassen of andere illegale praktijken. De gemeente Twenterand gaat dit actief tegen (o.a. op basis van de Wet BIBOB) in samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Samenwerken met RIEC ON en andere ketenpartners.**

In 2019 heeft de gemeente Twenterand samen met het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost Nederland (RIEC ON), de politie, het OM, belastingdienst en diverse andere overheidsinstanties samengewerkt om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. In dat kader heeft frequent afstemming plaatsgevonden en zijn diverse integrale controles en interventies uitgevoerd.

Subdoel: Aanpak woninginbraken

Omdat woninginbraken een grote impact hebben op het gevoel van (on)veiligheid wordt de (preventieve) aanpak van woninginbraken voortgezet.

Subdoel: Crisisbeheersing

Het college van B en W is op grond van de Wet Veiligheidsregio's belast met de organisatie van de brandweezorg, de rampenbestrijding/crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. Een groot aantal taken op dit terrein is op grond van deze wet overgedragen aan de Veiligheidsregio Twente.

Metingen

Beleidsdoelen	2019	2018	2017	2016	Bron
Aanpak woninginbraken					
Woninginbraken	40	45	38	67	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	52	46	65	69	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit					
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	0	3	n.v.t.	n.v.t.	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH					
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0				eigen gegevens
Aantal controles A/B-evenementen	36				eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	2				eigen gegevens
Aantal controles Drink- en Horecawet (leeftijdscntrole)	16				eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	1				eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	113				eigen gegevens

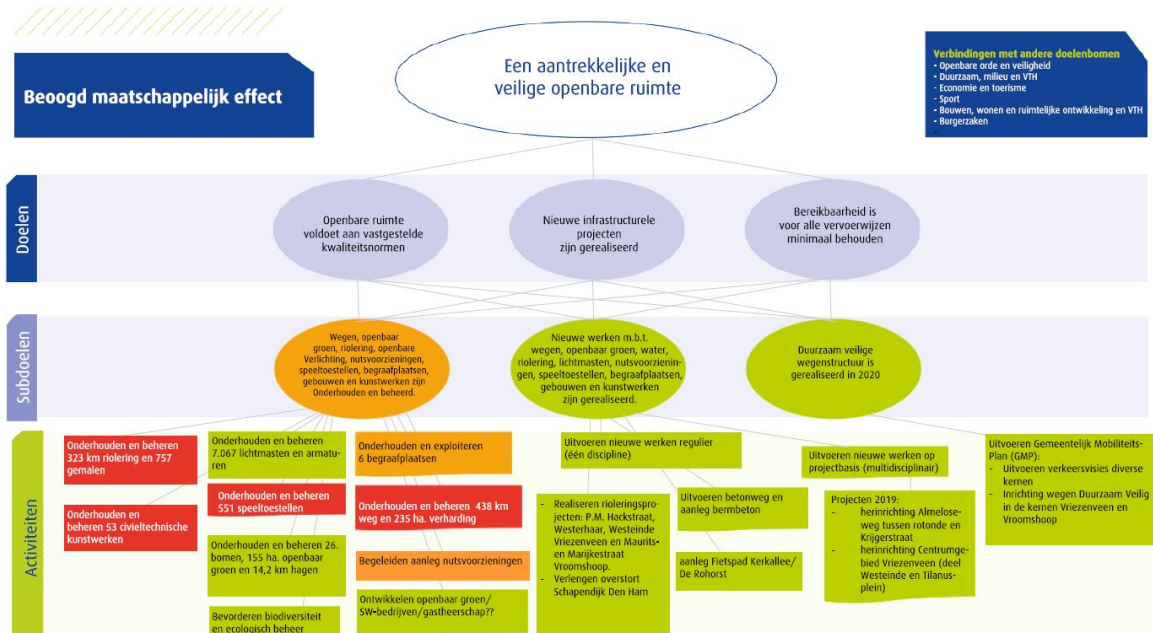
* zo min mogelijk

** Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | Doelenbomen | 2019

Beoogd maatschappelijk effect: een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Nieuwe infrastructurele werken zijn gerealiseerd

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Bereikbaarheid is voor alle vervoerswijzen minimaal behouden

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken zijn onderhouden en beheerd

Om te kunnen voldoen aan de afgesproken kwaliteitseisen wordt het areaal wegen, openbaar groen, lichtmasten, speelterreinen en dergelijke deugdelijk onderhouden.

Subdoel: Nieuwe werken m.b.t. wegen, openbaar groen, water, riolering, lichtmasten, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen, en kunstwerken zijn gerealiseerd'

De uitvoering van nieuwe werken met betrekking tot deze taakvelden wordt uitgevoerd. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld renovatie van het openbaar groen, herinrichting van speelterreinen en

vervanging van riolering. De rioleringsheffing wordt geïnd ter dekking van de kosten voor de inzameling en transport van afvalwater en voor de gemeentelijke taken op het gebied van grondwater en regenwater.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **aanleg Fietspad Kerkallee/De Rohorst**

In 2019 is het fietspad Kerkallee/de Rohorst aangelegd. Het fietspad is samen met de voetbalvereniging op zaterdag 14 september 2019 geopend. Daarmee is een veilige fietsverbinding gemaakt naar voetbalvereniging den Ham.

- **Realiseren rioleringsprojecten: P.M. Hackstraat, Westerhaar, Westeinde Vriezenveen en Maurits-en Marijkestraat Vroomshoop.**

Uitvoering Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023

In 2019 zijn enkele grote rioleringsprojecten uitgevoerd. Deze zijn vanwege een gewijzigde prioritering afwijkend van wat in de programmabegroting 2019 is opgenomen. Bij de uitvoering van de projecten is ook ingespeeld op de gevolgen van de klimaatverandering (grotere hoeveelheden neerslag in kortere tijd). De volgende projecten zijn uitgevoerd: Zomerweg, Schapendijk en Esweg/Molenweg. Wat betreft klimaatadaptatie is in 2019 een klimaatatlas opgesteld. Zie verder onder de Agenda Duurzaamheid.

Subdoel: Duurzaam veilige wegenstructuur is gerealiseerd in 2020

De wegen in beheer bij de gemeente worden Duurzaam Veilig ingericht. Dat betekent een inrichting afgestemd op de verschillende categorieën weggebruikers met een bepaald snelheidsregiem. Herinrichting wordt steeds in samenhang met rioleringswerkzaamheden uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren Gemeentelijk Mobiliteits-Plan (GMP): Uitvoeren verkeersvisies diverse kernen en Inrichting wegen Duurzaam Veilig in de kernen Vriezenveen en Vroomshoop**

Uitvoering Verkeersvisies

Wat betreft de verkeersvisies zijn onder andere de volgende zaken uitgevoerd:

- Kruispunt Tonnendijkbrug te Vroomshoop; er is onderzoek uitgevoerd met een drone om de verkeersbewegingen in beeld te krijgen.
- Ter voorbereiding op de aanleg van een rotonde bij Harwig in den Ham is gestart met gesprekken met de grondeigenaren.
- Besloten is in de Schuineweg in Westerhaar een beweegbare paal aan te brengen. Uitvoering vindt plaats in het voorjaar van 2020.

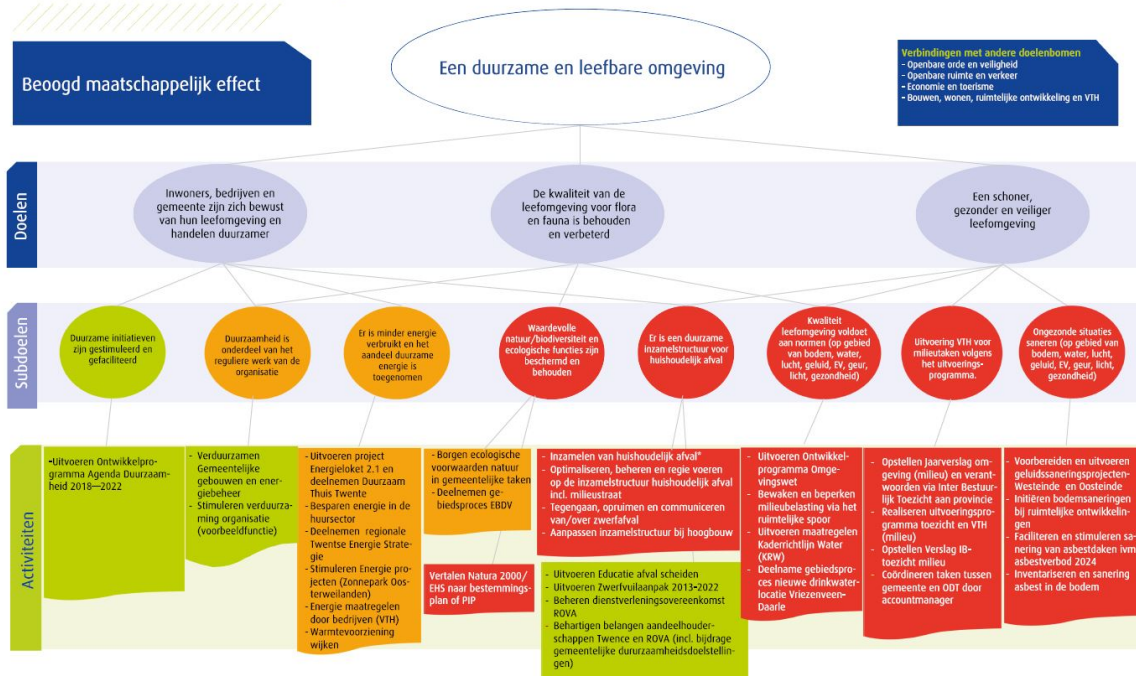
Metingen

Beleidsdoelen	2019	2018	2017	2016	Bron
Openbaar groen is onderhouden en beheerd					
Totaal M2 ingezaaide wegberm	11.000	27.000	2.500		Eigen gegevens
Aantallen aangeplante vrucht en drachtbomen	81	96	69		Eigen gegevens
Nieuwe metingen					
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	1	0	0	6	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	30	6	26	21	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	134	99	147	197	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | Doelenbomen | 2019

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Doel: De kwaliteit van de leefomgeving voor flora en fauna is behouden en verbeterd

Dit doel van het milieubeleid is het borgen van de juiste ecologische voorwaarden voor natuur en biodiversiteit.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame en leefbare omgeving

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzame initiatieven zijn gestimuleerd en gefaciliteerd

Initiatieven vanuit de samenleving die duurzaamheid bevorderen door op te treden als coach en door ondersteuning. Hierbij is vooral belangrijk om partijen met elkaar in contact te brengen (makelaarsrol). Communicatie is hierbij belangrijk.

Subdoel: Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de organisatie

Bij alle werkzaamheden die de gemeente doet wordt duurzaamheid afgewogen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Stimuleren verduurzaming organisatie (voorbeeldfunctie)**

Energiemaatregelen in onze gemeentelijke gebouwen (opwek en besparing) in 2019 leverden een financieel voordeel op van ca. € 29.000. Deze besparing wordt gebruikt voor de investering in nieuwe energemaatregelen.

In 2019 is de aanbesteding afgerond om het huidige wagenpark te vervangen door 100% elektrische auto's. Dit betrof 14 auto's en de plaatsing van 6 laadpalen. De auto's rijden op groene stroom.

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Duurzame energie is energie afkomstig van hernieuwbare bronnen zoals zon, biomassa en wind.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Besparen energie in de huursector**

Twenterand heeft op 13 december 2019 samen met woningcorporatie Mijande Wonen, de Huurdersraad van Mijande Wonen en gemeente Dinkelland de prestatieafspraken voor 2020 getekend. De partijen staan voor een enorme opgave als het gaat om verduurzaming. Afgesproken is dat ze elkaar betrekken bij het ontwikkelen van beleid en concrete acties om het beleid uit te voeren. Het gaat om maatregelen in en aan woningen, buurten en wijken. Ook wordt aandacht besteed aan het meer bewust maken van mensen en het delen van kennis op het gebied van zuinig zijn met energie.

- **Deelnemen regionale Twentse Energie Strategie**

In 2019 is de werkorganisatie (van 14 Twentse gemeenten, waterschap, provincie en de netbeheerders) voor de Energiestrategie Twente (RES) ingericht. De stuurgroep RES wordt ondersteund door een ambtelijke kerngroep en werkgroepen, leden van bestuurlijke partners en maatschappelijke organisaties. Op 17 december 2019 heeft de gemeenteraad Twenterand de Startnota RES Twente, met daarin de afspraken voor het proces, vastgesteld met een amendement over communicatie en participatie en de motie volgordeelijke maatregelen.

- **Energie maatregelen door bedrijven (VTH)**

In 2019 is in samenwerking met provincie, gemeente en ODT een informatiebijeenkomst georganiseerd met als thema "energiebesparing en Informatieplicht wet milieubeheer". Met ondernemersvereniging IKVO en de provincie werkt de gemeente samen in het project versnelling energiebesparen en verduurzamen bedrijventerrein.

Ook is het minisymposium 'Ruimte voor duurzaam ondernemen in Twenterand georganiseerd, waarin het nieuwe duurzame bedrijventerrein Oosterweilanden en de subsidieverordening is gepresenteerd aan 50 deelnemers.

Bij alle reguliere controles vanuit het basistakenpakket van de ODT zijn de energiebesparing aspecten integraal meegenomen.

- **Stimuleren Energie projecten (Zonnepark Oosterweilanden)**

In 2019 zijn twee grote zonneparken, te weten Oosterweilanden en Flierbelten opgeleverd en in gebruik genomen.

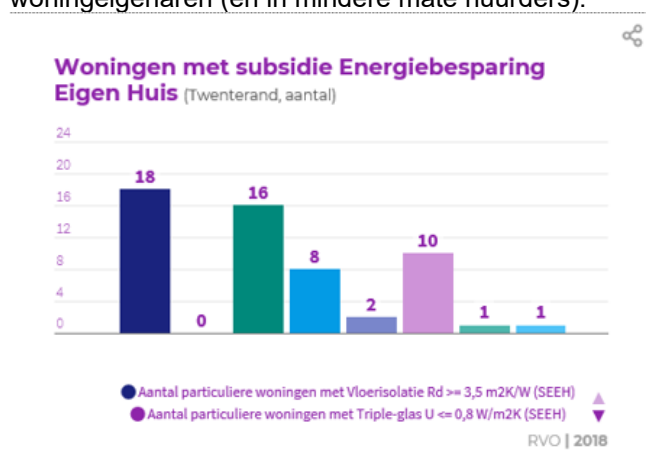
Feestelijke opening Zonnepark Oosterweilanden.

- **Uitvoeren project Energieloket 2.1 en deelnemen Duurzaam Thuis Twente**

Energieloket en Duurzaam (t)huis Twente wooncoaches

Het Energieloket Twenterand had over de periode 2016-2019 een financiering door subsidie van de provincie. In 2019 zijn er 72 adviesaanvragen voor de drie vrijwillige lokale wooncoaches binnengekomen, 1 energiescan en 6 informatieverzoeken over subsidie. Cumulatief vanaf mei 2016 t/m september 2019 zijn er door onze wooncoaches 201 adviesbezoeken aan woningeigenaren gebracht.

Twenterand heeft in november 2019 samen met Duurzaam (t)huis Twente (DTT) een aanvraag ingediend voor de subsidie Regeling Reductie Energiegebruik. De toegekende subsidie zetten wij in 2020 in voor het stimuleren van kleine energiebesparende maatregelen bij vooral particuliere woningeigenaren (en in mindere mate huurders).

- **Warmtevoorziening wijken**

1^e stap naar Warmteplan: Sprintsessie Warmte

Samen met Nieuwe Energie Overijssel, netbeheerders, woningcorporaties, raadsleden en verschillende andere partijen hebben de 4 gemeenten Wierden, Hellendoorn, Rijssen-Holten en Twenterand in oktober 2019 een eerste stap gemaakt voor hun warmtevisie, die elke gemeente uiterlijk in 2021 klaar moet hebben. De lokaal betrokken partijen die dit verder gaan uitwerken, zijn georganiseerd in een lokale regietafel.

Subdoel: Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden

Waardevolle natuur is natuur met een beschermde status zoals Natura 2000. Biodiversiteit is het totaal van alle soorten planten en dieren. Ecologische functies zijn functies zoals de zuiverende functie van de natuur en de voedselproducerende functie van de natuur.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Deelnemen gebiedsproces EBDV**

Stand van zaken Engbertsdijksvenen en Meekoppelkansen

In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen voor het inrichtingsplan met maatregelen aan de BAC Engbertsdijksvenen. Gemeente Twenterand vertegenwoordigt in de BAC ook de buurgemeenten Tubbergen en Hardenberg.

De procesbegeleiders van NMO en Stimuland hebben in 2019 4 inwonersgroepen rond het gebied Engbertsdijksvenen om hun plannen en ideeën verder uit te werken. Doel is om het gebied nog aantrekkelijker te maken voor bezoekers en omwonenden. Twenterand is daarnaast ook in gesprek met (agrarische) ondernemers rond het gebied over Engbertsdijksvenen om een agrarisch merk op te zetten.

Subdoel: Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

De gemeente heeft vanuit de Wet Milieubeheer de zorgplicht voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De inzameling van bedrijfsafval valt hier niet onder. De afvalstoffenheffing wordt geïnd ter dekking van de kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Inzamelen van huishoudelijk afval**

De hoeveelheid restafval per inwoner en het scheidingspercentage zijn in 2019 ongeveer gelijk gebleven.

Met andere ROVA-gemeenten is onder de werknaam MooiSchoon ingezet op het bestrijden en voorkomen van zwerfvuil. Hiervoor zijn allerlei acties georganiseerd zoals de MooiSchoon week, Project Afvalscheiden op scholen en zwerfvuilacties en bewustwordings-/ educatie-/voorlichtingscampagnes.

In december 2019 is invulling gegeven aan de herijking Afvalbeleid (onderdeel coalitie-akkoord) met de opstelling van het rapport QuickScan afvalbeleid gemeente Twenterand. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeenteraad besloten om een onderzoek te laten uitvoeren naar de invoer van een laag frequent inzamelsysteem en een nieuwe communicatieaanpak.

Door de slechte marktsituatie voor oud papier en karton ontvingen een aantal verenigingen, scholen en kerken geen opbrengsten meer voor de inzameling. In november 2019 is besloten tot nieuwe aanpak.

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan normen (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, externe veiligheid (EV), geur, licht, gezondheid)

Voor dit subdoel is het ruimtelijk beleid en het opnemen van milieubeleid in een integrale en gebiedsgerichte benadering van de leefomgeving belangrijk.

Subdoel: Uitvoering VTH voor milieutaken volgens het uitvoeringsprogramma

Om een veilig leefklimaat te bereiken zetten we in op een goede uitvoering van de Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Dit geldt ook voor het saneren van situaties.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Opstellen Verslag IB-toezicht milieu**

Jaarlijks stelt de provincie Overijssel vanuit haar rol als Interbestuurlijk toezicht (IBT) een verslag van onderzoek op. Volgens het verslag van 2019 is de gemeente Twenterand voldoende in control op de

beleids- en uitvoeringscyclus waar het gaat om de uitvoering van de taken Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De gemeente Twenterand heeft een forse verbetering gemaakt in het uitvoeringsprogramma en jaarverslag 2019 en de benodigde capaciteit grotendeels op orde gebracht. Ook heeft de gemeente Twenterand het afgelopen jaar hard mee gewerkt aan het opzetten van de Omgevingsdienst.

Subdoel: Ongezonde situaties saneren (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, externe veiligheid (EV), geur, licht, gezondheid)

Ongezonde situaties waar de kwaliteit van de leefomgeving onder de norm is, moeten verbeterd worden. Waterkwaliteit (waterkwantiteit staat bij doelenboom openbare ruimte en verkeer) slaat op de hoeveelheid schadelijke stoffen en organismen in het water. Externe veiligheid: beheersing van risico's door opslag en transport van gevaarlijke stoffen. De normen voor milieukwaliteit zijn opgenomen in verschillende wetten. Vanaf 2024 zijn asbestdaken in Nederland verboden. Particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen mogen in 2024 geen asbestdaken meer bezitten. Vanaf dan is de gemeente verantwoordelijk voor toezicht en handhaving.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Inventariseren en sanering asbest in de bodem**

Het Projectbureau Bodem Asbest Sanering (BAS) ontzorgt en faciliteert de provincie Overijssel en zeven gemeenten, waaronder Twenterand, bij het inventariseren, onderzoeken en saneren van (mogelijk) met asbest verontreinigde bodem. Het betreffen locaties waar op basis van historisch onderzoek mogelijk asbest dieper in de bodem aanwezig is, vanwege activiteiten in het verleden. Deze locaties leveren geen gevaar op, omdat het asbest niet aan de oppervlakte voor komt. Desondanks wil de gemeente Twenterand over deze 'verdacht risicolocaties' helderheid hebben. De uitvoering vindt plaats aan de hand van een Uitvoeringsprogramma die is vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Overijssel. Volgens het programma 2019 zou er uitvoering worden gegeven aan 3 projecten (Bodemsaneringen die in aanmerking komen voor vergoeding), 5 bodemonderzoeken (onderzoeken of voldaan wordt aan het gestelde in de Leidraad Saneringen) en onderzoeken binnen 2 risicolocaties (dit betreffen locaties waarbij het gebruik van de bodem bepalend is voor het gezondheidsrisico (speeltuinen en andere openbare plekken). De uitvoering in 2019 toont dat de planning niet geheel is gerealiseerd en dat werkzaamheden ongehinderd voort worden gezet in 2020. De geplande 3 projecten moeten nog een aanvang krijgen, De eerste is inmiddels gepland voor 2020. Wel zijn de de 5 bodemonderzoeken gerealiseerd, als ook het onderzoek binnen 1 risicolocatie. De andere risicolocatie volgt in 2020. Redenen voor het niet geheel realiseren van het uitvoeringsprogramma is volgens het BAS dat de feitelijke oprichting van het projectbureau heeft gewacht tot medio oktober 2018. Dat is redelijk kort dag gebleken om met de individuele gemeenten een haalbaar en afgestemde programmering voor 2019 opgesteld te krijgen.

- **Vorbereiden en uitvoeren geluidssaneringsprojecten**

In het kader van sanering wegverkeerslawaaai zijn 3 projecten in uitvoering bij de Omgevingsdienst Twente (ODT).

Metingen

Beleidsdoelen	2019	2018	2017	2016	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval					
Kg restafval per inwoner	77	76	75	76	Waarstaatjegemeente.nl / grondstoffenmonitor
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.					
% Hernieuwbare energie	**	-**	7,2% / 12,1% ***	6,5 % / 11,5 % ***	Waarstaatjegemeente.nl / Klimaat monitor.databank.nl
Totaal bekend energiegebruik (TJ)	**	-**	2356	2307 TJ	Klimaatmonitor.databank.nl
Ongezonde situaties saneren					
m2 asbestverdachte daken	47 ha *****	49 ha	52 ha	56 ha	Readaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH					
Realiseren Uitvoeringsprogramma	63% *****				eigen gegevens
aantal controles bedrijven met aandacht op energiemaatregelen	87				eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	1				eigen gegevens

* ambitie 30kg restafval in 2025

** deze gegevens zijn nog niet beschikbaar

*** hernieuwbare energie inclusief toedeling vanuit Twence

**** streven naar 20% duurzame opwek in 2020

***** energieneutraal in 2050

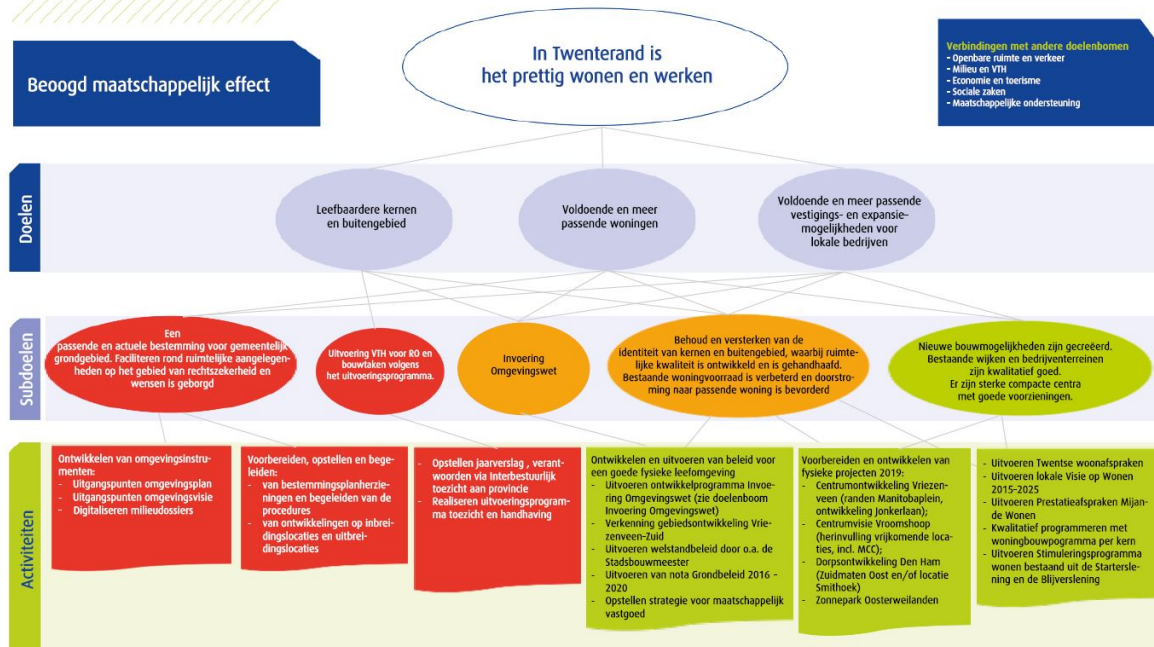
***** 70% (van alle daken (56ha) gesaneerd in 2022 (coalitieakkoord). 2019: 16%

***** milieuvergunningverlening: 83%,
milieutoezicht: 43 %

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH | Doelenbomen | 2019

Beoogd maatschappelijk effect: In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Leefbaardere kernen en buitengebied

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening' en een 'goede fysieke leefomgeving'. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

Doel: Voldoende en meer passende woningen

Om voldoende en meer passende woningen te bouwen is van belang om te weten waar vraag naar is, zowel voor de korte als lange termijn. Het toevoegen van kwalitatieve goede ontwikkelingen is belangrijk voor de opgaven die op de gemeente af komen. Hierbij zijn locaties van de ontwikkelingen erg belangrijk. Inbreiding gaat hierbij voor uitbreiding. Bij de ontwikkeling wordt ook sterk gekeken naar de duurzaamheid en leefbaarheid van de gemeente.

Doel: Voldoende en meer passende vestigings- en expansiemogelijkheden voor lokale bedrijven

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening' en een 'goede fysieke leefomgeving'. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel : Een passende en actuele bestemming voor gemeentelijk grondgebied. Faciliteren rond ruimtelijke aangelegenheden op het gebied van rechtszekerheid en wensen is geborgd

Dit vloeit voort uit de Wet ruimtelijke ordening artikel 3.1. Het doel is om gewenste ontwikkelingen te begeleiden bij het opstellen van (voor(ontwerp)-) bestemmingsplannen en initiatiefnemers te begeleiden bij hun plannen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Vorbereiden, opstellen en begeleiden: van bestemmingsplanherzieningen en begeleiden van de procedures, van ontwikkelingen op inbreidingslocaties en uitbreidingslocaties**

In 2019 zijn 20 bestemmingsplanherzieningen opgestart en zijn 44 adviezen verstrekt voor een kruimelafwijking. 34 principeverzoeken zijn in behandeling genomen en 32 schriftelijke verzoeken om informatieverstrekking over bijvoorbeeld een bestemming of bestemmingsplan zijn afgehandeld. Verder is gewerkt aan de voorbereiding van het bestemmingsplan Vecht Beneden Regge. Voor de delen ten noordwesten van Den Ham, die uit de actualisering van het bestemmingsplan Buitengebied zijn gelaten, moet namelijk nog een bestemmingsplan worden opgesteld. Hiervoor is vooroverleg gevoerd met de provincie. Door de ontstane stikstofproblematiek lijkt een oplossing op korte termijn echter niet in zicht. Verder zijn voorbereidingen getroffen voor de Smithoek, Zuidmaten Oost, Garstelanden Oost, en Mozaiek.

In 2019 heeft de gemeenteraad de Beleidsregels Erventransitie gemeente Twenterand vastgesteld. De regelingen Rood voor Rood, Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) en Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) zijn hierin gecombineerd. De regeling biedt meer flexibiliteit en mogelijkheden ten opzichte van de 'oude' regelingen en heeft geleid tot veel verzoeken om informatie (deels via de erfcoaches). Tot dusver zijn er naar aanleiding van deze regeling sinds maart 2019 twee bestemmingsplanprocedures opgestart.

In 2019 zijn twee onafhankelijk erfcoaches geïntroduceerd. Zij gingen samen met erfbewoners in gesprek om de toekomst van het hele erf te bekijken. De erfcoaches gaven informatie en advies waarbij zij een brug slaan met andere partijen, zoals de gemeente. Kortom zij zijn de smeerolie in het landelijk gebied. De erfcoaches hebben zo'n 40 verzoeken bij de gemeente ingediend. Hiervan zijn 15 verzoeken afgewezen. Voornamelijk omdat de wens groter was dan het aantal sloopmeters toeliet. 8 verzoeken zijn neutraal beantwoord. Hierbij ging het voornamelijk over een toelichting op de Beleidsregels Erventransitie. 17 verzoeken zijn gehonoreerd.

In 2019 liepen de achterstanden bij het afdoen van bestemmingsplanherzieningen, principeverzoeken, etc. bij het Team Omgeving op. Met de (tijdelijke) komst van een extra medewerker (t/m oktober 2020) zijn de aanvragen die 'in de wacht stonden' eind 2019 opgepakt om te worden afgehandeld.

Subdoel: Uitvoering VTH voor RO en bouwtaken volgens het uitvoeringsprogramma

De inzet van deze instrumenten dragen bij aan een veilige en gezonde leefomgeving. Een deel van de regelgeving vloeit voort uit de provinciale omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Deze stellen op diverse ruimtelijke ordeningsaspecten eisen aan de inhoud van Twenterandse (bestemmings)plannen, vergunningen en op de toezicht en handhaving. De doelen worden tevens bereikt door in te zetten op tijdige afhandeling van aanvragen en meldingen.

Vanuit de gemeenteraad is de wens geuit om meer controles van niet verplicht wettelijke taken uit te voeren op het gebied van onder andere excessenbeleid en detailhandel. De gemeente Twenterand heeft echter beperkt capaciteit op het gebied van toezicht en handhaving. In het kader van interbestuurlijk toezicht (provincie) moet primair ingezet worden op verplicht wettelijke taken. Daarom moeten er prioriteiten worden gesteld in de wensen van de gemeenteraad met betrekking tot niet verplicht wettelijke (lokale) taken.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Realiseren uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving**

In 2019 is de meerderheid van de VTH-taken adequaat uitgevoerd en is het beheersniveau voldoende op de lokale taken, zijnde de VTH-taken die de gemeente zelf uitvoert. Er was onbalans tussen de werkvoorraad en de toezicht- en handhavingstaken binnen de specialisme Ruimtelijke Ordening en de Boa -taken. Eind 2019 was de balans terug voor wat de toezicht- en handhavingstaken Ruimtelijke Ordening betreft. De balans betreffende de Boa taken komt in 2020 terug door uitbreiding van de capaciteit.

Per 1 januari 2019 zijn de milieutaken overgedragen aan de ODT. De ambtelijke capaciteit bij ODT was onvoldoende waardoor met name de toezicht taken zijn vertraagd. De opstart van de ODT vergt tijd. Inmiddels is door de ODT een inhaalslag gestart.

Subdoel: Facilitering rond ruimtelijke aangelegenheden op het gebied van rechtszekerheid en wensen is geborgd

De overheid moet haar besluiten zó formuleren dat de inwoner precies weet waar hij aan toe is of wat de overheid van hem verlangt. Dat is voor de fysieke leefomgeving gewaarborgd door bestemmingsplannen. Een bestemmingsplan is het enige plan dat rechtstreeks bindend is voor iedereen, dus voor inwoners, bedrijven, instellingen én overheden. Voorafgaand aan een vastgesteld bestemmingsplan volgt een uitgebreide procedure, tevens zijn er mogelijkheden voor het geven van zienswijzen en/of bezwaren. De belangen van diverse thema's (bijvoorbeeld archeologie, geluid, bodem, milieu, ruimtelijke kwaliteit) worden integraal afgewogen. De gemeente begeleidt deze processen. Wanneer het ons grondbeleid raakt, is de daarvoor geldende randvoorwaarde dat we dit via faciliterend grondbeleid realiseren.

Subdoel: Invoering Omgevingswet

De huidige regels op het gebied van ruimtelijke ordening, water, milieu, lucht, geluid, bodem, natuur, infrastructuur, verkeer, gebouwen en erfgoed gaan op in de Omgevingswet.

De wet heeft vier verbeterdoelen:

1. Inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak;
2. Integrale benadering leefomgeving;
3. Meer afwegingsruimte (door gemeenten);
4. Versnellen en verbeteren besluitvorming.

Het gemeentelijke instrumentarium vernieuwt naar Omgevingsvisie, Omgevingsplan en programma's. Deze bieden kansen om integraal te werken, de informatie op één plek inzichtelijk te maken en het biedt mogelijkheden tot deregulering. De overgang naar deze integrale omgevingsinstrumenten inclusief de mogelijkheid tot verruiming of extra bescherming ten opzichte van het wettelijke beschermingsniveau is een grote opgave, loopt door meerdere doelenbomen.

Subdoel: Behoud en versterken van de identiteit van kernen en buitengebied, waarbij ruimtelijke kwaliteit wordt ontwikkeld en is gehandhaafd

Elke kern heeft haar eigen geschiedenis, verschijning en karakter. Door adequaat in te springen op veranderingen en ontwikkelingen kan de identiteit van kernen en het buitengebied worden behouden of juist worden versterkt gestuurd door bijvoorbeeld welstandsnota, nota kwaliteitsimpuls groene omgeving en structuurvisie (wettelijke verplicht Wro art.2.1). In de fysieke projecten wordt de identiteit en de ruimtelijke kwaliteit zichtbaar. Voor het platteland is het de bedoeling een antwoord te krijgen op het groeiend oppervlakte van vrijkomende voormalige bedrijfsbebouwing, resulterend in een substantiële vermindering van de verstening van het buitengebied.

Subdoel: Bestaande woningvoorraad is verbeterd en doorstroming naar passende woning is bevorderd'

De woningmarkt en woonwensen blijven dynamisch en zijn (blijvend) aan veranderingen onderworpen door bijvoorbeeld verduurzaming en vergrijzing. De gemeente heeft hierop een bepaalde invloed, door bijvoorbeeld stimuleringsregelingen in te zetten op basis van woonbeleid. Bijvoorbeeld een 'starterslening' voor starters die hun eerste woning kopen. Zo wordt doorstroming naar een 'passende' woning bevorderd voor de doelgroepen van beleid. Nieuwe bewoners zijn goed voor Twenterand. Zij

zorgen voor behoud van leefbaarheid, van voorzieningen en dragen bij aan gemeentelijke voorzieningen.

Subdoel: Nieuwe bouwmogelijkheden zijn gecreëerd

Het is belangrijk dat er een goede balans is tussen voldoende en goede woningen (zowel kwantitatief als kwalitatief) ten gunste voor de leefbaarheid. De gemeente Twenterand heeft in 2016 Twentse woonafspraken gemaakt met de provincie Overijssel en de andere Twentse gemeenten. De belangrijkste afspraak is dat gemeenten maximaal het aantal woningen in hun woningbouwprogramma mogen hebben waar de komende 10 jaar behoefte aan is volgens de door de provincie vastgestelde prognose. We stimuleren in ons opdrachtgeverschap energieneutrale nieuwbouw.

Subdoel: Bestaande wijken en bedrijventerreinen zijn kwalitatief goed, Er zijn sterke compacte centra met goede voorzieningen, en Er is een sociaal veilige leefomgeving

Bij deze subdoelen bestaat overlap met de doelenboom Economische zaken. Echter, de activiteiten zijn op elkaar aanvullend. In deze doelenboom wordt bedoeld op de ruimtelijke impact van de economische beleidslijnen (zoals de bedrijventerreinvisie, de sociaal economische visie en de detailhandelsstructuurvisie). Gewenste ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt door het positief te bestemmen in bestemmingsplannen, hierdoor ontstaat ruimte voor uitbreiding en nieuwvestiging.

Metingen

Beleidsdoelen	2019	2018	2017	2016	Bron
Voldoende en passende woningen					
Aantal opgeleverde woningen	773 *	673	632	589	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	11 ***	12	2*	8	25 leningen in totaal beschikbaar
Aantal Blijversleningen	0	0-	0-	nvt	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH					
Aantal van rechtswege verleende vergunningen	1				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	0				Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	26				Eigen gegevens
Ontwikkelen bestemmingsplannen	12				Eigen gegevens

* prognose geeft gemiddeld 45 woningen per jaar. In 2018 vergunning verleend voor de bouw van ruim 130 woningen/appartementen. In 2019: 48

** prognose geeft gemiddeld 45 woningen per jaar. Is afhankelijk van de (vergunning)aanvragen en niet te prognostiseren

*** Startersleningen momenteel niet meer beschikbaar, maximum bereikt. Vervolg wordt opgepakt

**** Verordening Blijverslening verloopt 1 januari 2020. Wordt mogelijk vervolgd

Doelenboom Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving waarin inwoners, bedrijven, organisaties en de gemeente zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor een goede leefomgeving en eenvoudiger en beter samenwerken aan de verbetering ervan.

Doel: De gemeente biedt meer ruimte voor ontwikkeling en geeft meer mogelijkheden voor maatwerk.

Doel: Besluitvormingsprocedures zijn eenvoudiger, sneller en beter

Doel: Initiatiefnemers kunnen alle beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving digitaal raadplegen

Doel: Initiatiefnemers, de samenleving en de gemeente werken samen aan een goede fysieke leefomgeving en zijn bewuster van de eigen verantwoordelijkheid voor de leefomgeving

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De gemeentelijke dienstverlening voor activiteiten in de leefomgeving scoort een voldoende

Subdoel: Het gemeentelijk beleid voor de fysieke leefomgeving is in 2022* vastgelegd in één Omgevingsvisie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Ontwikkelen van omgevingsinstrumenten: Uitgangspunten omgevingsplan, Uitgangspunten omgevingsvisie, Digitaliseren milieudossiers**

In 2019 is de heroriëntatie implementatie uitgevoerd. Deze heroriëntatie is een nulmeting die schetst welke opgaven de gemeente Twenterand nog heeft te verzetten inzake de implementatie van de Omgevingswet. Daarnaast geeft deze nulmeting aan welke zaken de gemeente Twenterand al goed op orde heeft. Deze heroriëntatie is tot stand gekomen door middel van diepte-interviews met zowel ambtenaren als bestuurders.

De heroriëntatie implementatie Omgevingswet vormt tevens het fundament voor de reeds vastgestelde startnotitie implementatie Omgevingswet. Deze startnotitie beschrijft het ambtelijke proces inzake de implementatie van de Omgevingswet. Daarnaast schetst de startnotitie de ambitie inzake het ontwikkelen van een omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Het is de ambitie om op 01-01-2022 te beschikken over een nieuwe omgevingsvisie. Tijdens het ontwikkelen van deze omgevingsvisie zal ons huidige beleid als vertrekpunt gelden. Door middel van gebiedsgerichte participatietrajecten zal de nieuwe omgevingsvisie vorm worden gegeven. Inwoners, ondernemers, ketenpartners en andere relevante actoren zullen hierbij centraal staan.

Daarnaast staat in de startnotitie beschreven dat wij op 01-01-2024 over een nieuw omgevingsplan willen beschikken.

Gedurende 2019 zijn alle milieudossiers succesvol gedigitaliseerd. Op dit moment volgen er nog een aantal steekproeven om de kwaliteit deze digitaliseringsopgave te monitoren.

Subdoel: De regels voor de fysieke leef omgeving zijn in 2025* stapsgewijs vastgelegd in het Omgevings-plan

Subdoel: Thematische uitvoerings Programma's zijn in 2022* vastgesteld

Subdoel: Er zijn minder vergunningen nodig en meer activiteiten vallen onder algemene regels.

Subdoel: Alle medewerkers beschikken over de juiste kennis en vaardigheden om Omgevingsgericht te kunnen werken

Subdoel: Alle beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving is up to date en opgenomen in het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet

Subdoel: volgens het bewonersonderzoek weet meer dan 50% van de nieuwe gemeentelijke aanpak in de fysieke leefomgeving

Subdoel: Er zijn burgerinitiatieven voor een duurzame en leefbare leefomgeving gerealiseerd

Subdoel: Door het doen van pilots is ervaring opgedaan met de instrumenten Omgevingsplan en Omgevingsvisie.

Doelenboom Ontwikkelprogramma Agenda duurzaam Twenterand

Beoogd maatschappelijk effect:

Twenterand werkt samen naar een duurzame en leefbare omgeving, die energieneutraal, circulair en klimaatbestendig is

Doel: Op weg naar energieneutraal in 2050

- van fossiel energiegebruik naar hernieuwbaar door energiebesparen, een toenemend aandeel duurzame energie en terugdringen CO2 uitstoot
- In 2020 : 2% jaarlijkse energiebesparing; 20 % DE; 20 % minder CO2 tov 1990

Doel: Op weg naar een circulaire economie in 2050

- In 2030 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen)
- In 2030 90% van afval hergebruiken en maximaal 50 kg restafval/inwoner/ jaar (VNG: 30 kg in 2025)

Doel: Op weg naar klimaatbestendig in 2050

- Zoveel mogelijk beperken van negatieve gevolgen van klimaatverandering

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De openbare ruimte en gebouwen worden Klimaatbestendig ingericht, gebouwd en beheerd

- In 2030 geen wateroverlast bebouwde omgeving?
- In 2040 is maatschappelijk vastgoed klimaatbestendig
- In 2050 2,5 tot 5,5% meer neerslag opvangen ??

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Acties en maatregelen Klimaatadaptatie
- Uitvoeren Ontwikkelprogramma Agenda Duurzaamheid 2018—2022

Algemeen:

Op 19 september 2019 was Twenterand gastheer en medeorganisator van een congres over duurzaamheid. De titel was "Innovatief en duurzaam ondernemerschap in Twente". Het congres vond plaats tijdens de ondernemersbeurs in het kader van het 650 jarig bestaan en bevatte 4 expedities naar een aantal innoverende en duurzame bedrijven uit onze gemeente (Duurzaam Bouwen, Energietransitie, Circulair ondernemen en Water).

In oktober 2019 organiseerde het Noordik Vriezenveen, voor de tweede maal, samen met de gemeente De week van de Duurzaamheid. Samen met bedrijven zijn verschillende activiteiten georganiseerd om jongeren bewust te maken van maatregelen die ze zelf kunnen nemen om een bijdrage te leveren aan een duurzamere wereld.

In de regionale samenwerking heeft Twenterand bestuurlijk en ambtelijke inzet geleverd om de samenwerking met Ondernemers, Onderwijs en gemeentelijke Overheden te stimuleren voor het thema Circulaire economie en duurzaamheid binnen de Agenda voor Twente. Dit heeft geleid tot een regiobrede betrokkenheid/netwerk van ondernemers en concrete projecten op het gebied van Textiel,

gebruik organische afvalstoffen (mineral Valley) en circulaire gemeentelijke inkoop en aanbestedingen.

Klimaatadaptatie:

In 2019 zijn samen met de provincie Overijssel, het waterschap Vechtstromen en de andere 13 Twentse gemeenten de gevolgen van de klimaatverandering in beeld gebracht. We hebben daarbij gekeken naar de gevolgen van deze effecten: meer neerslag in kortere tijd, langere perioden zonder neerslag, het wordt warmer en de kans op overstromingen neemt toe. Eén en ander heeft geresulteerd in een klimaatatlas, die via de gemeentelijke website is te bekijken. Naast de meer algemene verhalen 'Trots op Twente' voor bestuurders en inwoners is kaartmateriaal gemaakt, waarop meer in detail informatie is te vinden over onder andere het optreden van wateroverlast, het ontstaan van hitte en het dalen van grondwaterpeilen.

De overige activiteiten voor de thema's uit de Agenda Duurzaam Twenterand (energietransitie en circulaire economie) worden toegelicht bij de afzonderlijke subdoelen.

Subdoel: In de Gebouwde omgeving daalt het energieverbruik en neemt het aandeel duurzame energie toe

- In 2020 heeft 45% van de Koopwoningen label B of beter
- Vóór 2030 heeft de hele Huurwoning voorraad gemiddeld label B
- Maatschappelijk Vastgoed: Het gemeentelijk vastgoed is in ... energieneutraal

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Acties en maatregelen
- Huurwoningen
- Koopwoningen

Subdoel: Versnellen opwek en gebruik hernieuwbare energie

- Van 20% in 2020 naar 100% hernieuwbare energie in 2050

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Acties en projecten opwek hernieuwbare energie

Subdoel: Stimuleren Bedrijven om energiezuiniger te werken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Acties en maatregelen Bedrijven

Subdoel: Mobiliteit is duurzamer

- minder fossiele brandstof, minder CO2 schonere lucht, betere gezondheid

Subdoel: Afval is grondstof en Economie is duurzamer

- Er is minder afval door preventie en hergebruik
- lokale productie, duurzame innovatie en duurzaam ondernemen (MVO) wordt gestimuleerd
- grondstoffen behouden hun waarde voor hergebruik
- minder milieuschadelijke stoffen in producten
- daken zijn asbestvrij voor 2024

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Acties, maatregelen en projecten Circulaire Economie

Nader uit te werken Participatie:

Samenwerken in Agenda Duurzaam Twenterand met Lokale Kracht en Initiatieven

- Duurzaamheid ontwikkelen samen met raad, inwoners, ondernemers, externe partners en stakeholders en breed gedragen in de samenleving
- Duurzaamheid verankeren in de gemeentelijke organisatie en structureel meenemen in alle taken en initiatieven /

Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de gemeentelijke organisatie (voorbeeldrol)

- De gemeente ondersteunt duurzame initiatieven
- De gemeente biedt een platform voor dialoog, kennisdelen en inspiratie en stelt kennis en netwerk beschikbaar voor lokale initiatieven
- Bewustwordingscampagne d.m.v. Storytelling (artikelserie)

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Ruimte

Overzicht baten en lasten Ruimte

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<u>Doelenboom openbare orde en veiligheid</u>				
Lasten	2.241.906	2.269.872	2.275.971	0
Baten	0	-3.800	-3.800	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	2.241.906	2.266.072	2.272.171	0
<u>Doelenboom openbare ruimte en verkeer</u>				
Lasten	12.028.211	12.326.561	18.286.184	64.219
Baten	-4.430.532	-4.185.633	-9.436.177	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	7.597.678	8.140.928	8.850.007	64.219
<u>Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH</u>				
Lasten	7.136.499	7.123.360	6.440.007	124.416
Baten	-3.199.667	-3.218.836	-3.611.451	-20.000
<i>Saldo van baten en lasten</i>	3.936.832	3.904.524	2.828.556	104.416
<u>Doelenboom bouwen, wonen, ruimt. ontw. en VTH</u>				
Lasten	7.324.766	7.311.870	6.855.118	0
Baten	-5.564.116	-6.928.750	-6.295.870	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	1.760.649	383.120	559.248	0
Totaal programma lasten	28.731.382	29.031.663	33.857.280	188.635
Totaal programma baten	-13.194.315	-14.337.019	-19.347.298	-20.000
Totaal saldo van baten en lasten	15.537.066	14.694.644	14.509.982	168.635
Mutaties reserves db openbare orde en veiligheid	6.100	-1.150.805		
Mutaties reserves db openbare ruimte en verkeer	-249.070	-84.059		
Mutaties reserves db duurzaamheid, milieu en VTH	3.525	43.930		
Mutaties reserves db bouwen, wonen, ruimt.ontw, VTH	-958.883	-83.692		
Totaal mutatie reserves *	-1.198.327	-1.274.626	-1.005.860	-52.598
Geraamd resultaat	14.338.739	13.420.018	13.504.122	116.037
* in de primitieve begroting was dit bedrag nog niet uitgesplitst over de diverse doelebomen				
gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	842.422			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op programma 2 is € 842.422 hoger dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

- Op het product 'wegen' is sprake van een voordeel van € 269.000. Dit voordeel wordt onder andere veroorzaakt door € 20.000 hogere opbrengsten leges telecom en € 21.000 meer ontvangen vergoedingen voor degeneratiekosten dan begroot. Algemeen onderhoud laat een voordeel zien van € 268.000, dit wordt veroorzaakt door vertraging van de planning 2019. Dit werk wordt in 2020 uitgevoerd en laat dan waarschijnlijk een overschrijding zien op het budget voor algemeen onderhoud.
- In 2019 is minder gebruik gemaakt van mediaton dan bij de begroting vanuit is gegaan. Hierdoor zijn de kosten met € 11.313 onderschreden.
- Op het product 'Brandkranen' is er een voordeel van bijna € 17.000, er is minder onderhoud verricht aan de brandkranen en die bijdrage aan Vitens was lager dan geraamd.
- Op het product openbare verlichting is sprake van een nadeel van € 44.000, dit wordt veroorzaakt door onder andere een naverrekening van Greenchoiche over 2017 en 2018 van € 21.650 en door niet-verhaalbare schades aan lichtmasten van € 17.037, dit is niet vooraf in te schatten. Ook is er sprake van een lagere opbrengst lichtmastreclame (€ 5.700) door minder commerciële reclames. In 2019 is minder algemeen onderhoud aan bruggen uitgevoerd dan bij de begroting vanuit is gegaan. Hierdoor zijn de kosten met € 15.000 onderschreden. De verwachting is dat deze kosten in 2020 wel gemaakt worden.
- De opbrengst uit het Zonnepark Twenterand is € 17.000 lager dan geraamd. Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door een lagere huuropbrengst dan geraamd (€ 27.800). Daarnaast is er wel meer rente ontvangen dan bij de begroting vanuit is gegaan (€ 10.825).
- Het product Speelsterreinen laat een onderschrijding zien van € 77.000. van de regeling aanpassing speelsterreinen is geen gebruik gemaakt, dit levert een voordeel op van € 40.000. De regeling is inmiddels ingetrokken. Er is een onderschrijding op het budget voor onderhoud speelsterreinen van € 37.000. Naar verwachting komen er in 2020 wel kosten voor het onderhoud en zal het product speelsterreinen overschreden worden.
- Het product riool eindigt met een voordeel van € 120.000. Dit wordt in de voorziening gestort. Dit heeft verschillende oorzaken. De kapitaallasten zijn € 135.000 hoger dan geraamd. Dit komt met name door uitgaven op kredieten van voorgaande jaren die voor 50% (= € 586.000) gedekt worden uit de voorziening. Hiertegenover staat een lagere kapitaallasten over de andere investeringen van € 450.000. Dit komt voor het grootste gedeelte doordat met een lagere rente wordt gerekend dan geraamd (omslagrente), daarnaast is er met ingang van 2019 (n.a.v. invoering van een nieuw financieel systeem) voor gekozen om over het 1e jaar geen kapitaallasten te berekenen en zijn nog niet alle geraamde investeringen gedaan. Er is een aantal investeringen doorgeschoven naar 2020 en verder. Hier is in het nieuwe GRP 2019-2023 rekening mee gehouden. Deze uitgaven (en dus ook de onttrekking uit de voorziening) komen dus later. Naast het nadeel op kapitaallasten zijn er een aantal voordelen te noemen. De geraamde onderzoekskosten van € 85.000 bleken niet nodig, dus worden onderschreden. Er is € 65.000 meer rioolrecht ontvangen dan geraamd. Er is € 30.000 minder doorbelast van het product groen, omdat de kosten t.b.v. het opschonen e.d. van sloten en vijvers lager waren dan geraamd. Tevens is er € 50.000 minder uitgegeven aan onderhoud en rioolaansluitingen.
- Het product 'huisvuil' laat een nadeel zien van € 46.600. Hiervoor zijn verschillende oorzaken te noemen. Er is een hoger dividend ROVA ontvangen. €100.000 komt ten gunste van de gewone dienst, het meerdere komt ten gunste van het product Huisvuil (in dit geval € 59.600). Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden. De opbrengst verpakkingen is lager dan geraamd. Er is een achterstand in afrekeningen. Van de jaren 2017-2019 moeten deze nog binnenkomen. Aan de kostenkant zien we hogere kosten Rova. o.a. door meerkosten pmd en meerkosten inzameling oud papier. Er zijn ook meer verwerkingskosten van het Afvalbrengpunt, maar daar staat ook weer een hogere opbrengst tegenover. Er is in 2019 nog niet gestart met de ondergrondse systemen in de 4 kernen. Dit levert een voordeel op van € 45.000, de kosten komen in 2020. De kosten asbestinzameling zijn ook lager dan geraamd. Er is minder asbestafval gedumpt en de kosten voor het gratis brengen van asbestdaken voor particulieren is ook lager dan geraamd. Er wordt derhalve een bedrag onttrokken uit de voorziening afval van € 146.600 (was geraamd voor een bedrag van € 100.000). Hierdoor daalt de voorziening naar € 460.000.
- In de begroting zit een bedrag van € 105.472 voor wegen duurzaam veilig dat wordt gedekt door een bijdrage uit de reserve. In 2019 zijn hiervoor echter geen kosten gemaakt. De reserve valt vrij in 2019, wat tot een voordeel leidt op het programma fundamenteel. De kosten voor overige goederen en diensten zijn overschreden met € 54.932, project Maas Maatwerkvoorziening WMO is hier op geboekt,

dit is een bijdrage voor 3 jaar. 1 jaar is ten laste van WMO gebracht de andere twee jaar op verkeer en vervoer, dit bedrag was niet geraamd. Daarnaast worden de kosten van DV/Educom geboekt op overige goederen en diensten, hier staat een subsidie tegenover van € 32.933. De bijdrage aan Regio Twente is overschreden met een bedrag van € 7.600, dit komt door de afrekening over 2018, deze is in 2019 geboekt. In verband met verleende reclameconcessies voorabri's in de gemeente is in 2019 een niet geraamd bedrag ontvangen van € 37.925.

- De kosten voor derden op het product bodemsanering is overschreden met een bedrag van € 11.700. De kosten worden vaak op de projecten verantwoord.
 - De kosten voor het product milieubeheer zijn in totaal met € 93.000 overschreden. Deze kosten worden gedekt door diverse bijdrages uit verschillende reserves. Deze onttrekkingen zijn hierdoor eveneens lager dan geraamd.
 - De kosten voor Omgevingsdienst Twente zijn met € 117.681 overschreden, dit wordt veroorzaakt door een bijdrage aan het sociale plan van € 12.500, aandeel in aanbestedingsbedrag LT VTH (Lange termijn oplossing applicatie Power Browser) € 15.000, implementatie Power browser € 12.000 en de doorbelasting projectleider € 12.400.
 - In 2019 zijn er meer verkopen openbaar groen geweest dan bij de begroting vanuit is gegaan. Hiervoor is personeel ingehuurd dat gedekt is uit de opbrengsten. Per saldo een voordeel van € 30.550. Op het product openbaar groen zien we een onderschrijding van ruim € 100.000.
 - Het product Ruimtelijke ordening is overschreden met een bedrag van bijna € 90.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er veel minder kosten zijn gemaakt voor de invoering van de omgevingswet dan bij de begroting vanuit is gegaan (€ 115.000). Dit bedrag wordt gestort in de reserve. Daarnaast zijn de kosten voor software op het gebied van ruimtelijke ordening, als gevolg van een aanbesteding, overschreden met bijna € 26.000. Dit is in de berap reeds aangegeven.
 - De opbrengst leges bouwvergunningen is ruim € 62.000 lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door minder leges bouwvergunningen en terugontvangen procedurekosten.
 - Het grondbedrijf laat over 2019 een negatief resultaat zien van € 548.110 ten opzichte van de begroting 2019. De oorzaak van dit resultaat bestaat uit een aantal factoren die met elkaar samenhangen. Een deel van deze factoren is niet door de gemeente beïnvloedbaar. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de problematiek rond de PAS en PFAS, die invloed hebben gehad op de verkoop van kavels.
- In 2019 bleek ook dat de bestemmingsplannen voor een deel niet werkbaar (marktconform) waren. Hierdoor is extra externe capaciteit ingehuurd, hetgeen een wissel op het resultaat heeft getrokken. Daarnaast heeft Twenterand, als gevolg van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), gronden moeten afboeken. Een overgangsregeling gaf Twenterand de ruimte om tot uiterlijk 31 december 2019 deze gronden te her-taxeren om deze op de juiste economische waarde in de balans op te nemen. Deze verplichte afboeking beïnvloedt het resultaat eenmalig negatief en wordt ten laste gebracht van de reserve grondbedrijf. Als laatste factor kan aangemerkt worden dat in 2019 de genomen winsten die in voorgaande jaren zijn genomen, zijn gecompenseerd. Dit omdat de gestegen kosten van invloed zijn op de winsten aan het einde van de looptijd van de grondexploitaties. Dit is een technische correctie op basis van de regelgeving van de eerdergenoemde BBV.
- Onderstaande posten zijn in 2019 overschreden, omdat de kosten in 2020 gemaakt worden. Deze posten worden hier apart benoemd, aangezien de budgetten niet overgeheveld worden naar 2020, waardoor dit tot een overschrijding zou kunnen leiden in 2020. Als verklaring kan dan worden verwezen naar dit jaarverslag.

2019	
Algemeen onderhoud wegen	€ 268.000
Algemeen onderhoud bruggen	€ 15.000
Onderhoud speelterreinen	€ 37.000
Huisvuil ondergrondse systemen	€ 45.000